

ПРОБЛЕМИ ПАТЕНТУВАННЯ ВІНАХОДІВ, СТВОРЕНИХ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ

Реброва А.О., Ситник О.В., Шуба І.В.
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Технології та обчислювальні здатності штучного інтелекту можуть не тільки виступати в якості складних інструментів, якими управляє людина, але і практично повністю автономно здійснювати діяльність, яку можна віднести до винахідницької. Майже щодня з'являється інформація про досягнення систем штучного інтелекту у сфері винаходів. Штучний інтелект вміє створювати лікарські композиції, ставити діагнози пацієнтам, розробляти нові парфуми тощо, а отже і виникає питання визначення суб'єктів винахідника та правовласника при патентуванні даних об'єктів. Також, спірним питанням праві інтелектуальної власності в контексті розвитку технологій штучного інтелекту є тема патентоспроможності винаходів штучного інтелекту, а отже і видачі патентів на такі винаходи.

Аналіз існуючої інформації з даного питання дозволив зробити висновок, що єдиної думки з цього питання не існує. Можна виділити такі напрямки режиму правового регулювання прав інтелектуальної власності створених з використанням штучного інтелекту. Перший напрямок, на нашу думку, найбільш недоцільний – відсутність авторства взагалі на об'єкт створений системою штучного інтелекту. Дана позиція руйнує дуальність права інтелектуальної власності, а саме особисте немайнове право. Другий підхід – визначає винахідником саме систему штучного інтелекту. Проте тут є складність – на даному етапі законодавством не закріплено у якості суб'єкту права інтелектуальної власності поняття «штучний інтелект», «цифровий суб'єкт», «цифрова особистість». Протилежним поглядом на це питання є – визнання винахідником людину: програміста, виробника, власника штучного інтелекту, бо сама система штучного інтелекту є лише інструментом створення винаходу. Прихильники даного визначення базують свої погляди на тому, що саме програміст проробив значну підготовчу роботу – завантажив до системи великі масиви даних, за допомогою методів машинного навчання «навчив» штучний інтелект, людина перевіряє кінцевий результат та визначає його природність. Однак, даним судженням можна протиставити таку аналогію. Коли народжується дитина вона не вміє нічого, її батьки вчать, «завантажують масиви знань», як і у випадку зі штучним інтелектом. Але коли дитина створить винахід питання авторства не постає, бо саме вона є винахідником, а не батьки.

Таким чином, на нашу думку, найкращим є закріплення за людиною та системою штучного інтелекту сумісного авторства. Для цього закріпити законодавчо поняття «електронної особистості» з правом бути співавтором створеного об'єкту інтелектуальної власності.